

V KONTAKTU Z ZGODOVINO

IDEJNA ZASNOVA AVTIZMU PRIJAZNEGA SKUPNOSTNEGA CENTRA NA OBMOČJU TOVARNE LABOD KRŠKO

Lea Bizjak, V kontaktu z zgodovino - Idejna zasnova avtizmu prijaznega skupnostnega centra na območju tovarne Labod Krško, Magistrsko delo, UL FA, EMŠ Arhitektura, Ljubljana, 2025

CERKEV SV. RUPERTA

KREMEN

LABOD LIBNA

VIPAP VIDEM KRŠKO

GORJANCI

V Krškem se gradi vedno več novih industrijskih objektov, a številni starejši industrijski kompleksi, ki so nekoč tvorili temelj lokalnega razvoja, danes propadajo. Zapuščeni in neuporabljeni postajajo simbol neizkoriščenega potenciala, kar kaže, da gospodarska rast ne prinaša samodejnega družbenega preporoda. Hkrati se Posavje sooča s staranjem prebivalstva in odseljevanjem mladih, ki iščejo boljše možnosti za izobraževanje, zaposlitev in kakovostno življenje v večjih mestih ali celo v tujini. Posledica tega je zmanjševanje aktivnega prebivalstva, kar dodatno vpliva na družbeni in prostorski razvoj regije.

Primer teh trendov je stara tekstilno-industrijska stavba Labod Libna. Objekt je bil dolgo pomembno zaposlitveno središče in del lokalne identitete, povezal pa je številne generacije delavk. Danes propada in spominja na minulo obdobje; namesto da bi bil živa dediščina, ki bi jo lahko oživil z novimi vsebinami, postaja spomenik preteklosti in opomin na izzive, s katerimi se regija sooča.

Poleg splošnih potreb po prostoru za druženje, kulturnih in izobraževalnih dejavnosti je vse bolj prepoznana potreba po vključujočem prostoru, ki upošteva posebne potrebe, kot so značilne za osebe z avtizmom. Tak prostor je jasno strukturiran, umirjen, vizualno prijeten in zmanjšuje senzorno preobremenitev, hkrati pa omogoča socialno interakcijo in občutek pripadnosti. Analiza širšega konteksta je pokazala raznoliko demografsko strukturo prebivalcev in opozorila na primanjkljaj družabnih ter kulturnih vsebin, ki bi nagovarjale različne generacije, posebej v večernem času, ko območje hitro izgubi živahnost.

LABOD LIBNA 1980

LABOD LIBNA 2025

LABOD LIBNA 1990

LABOD LIBNA 2025

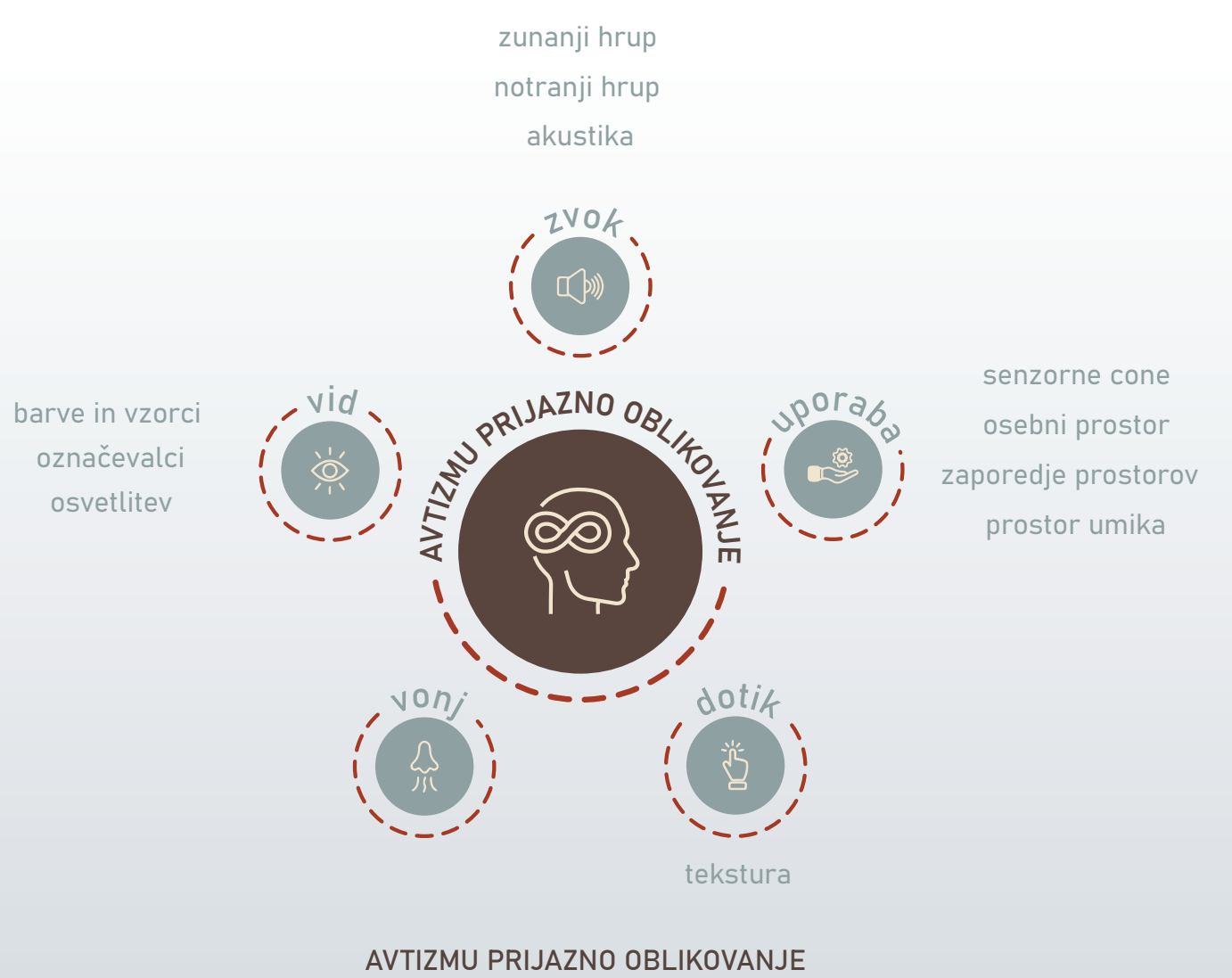
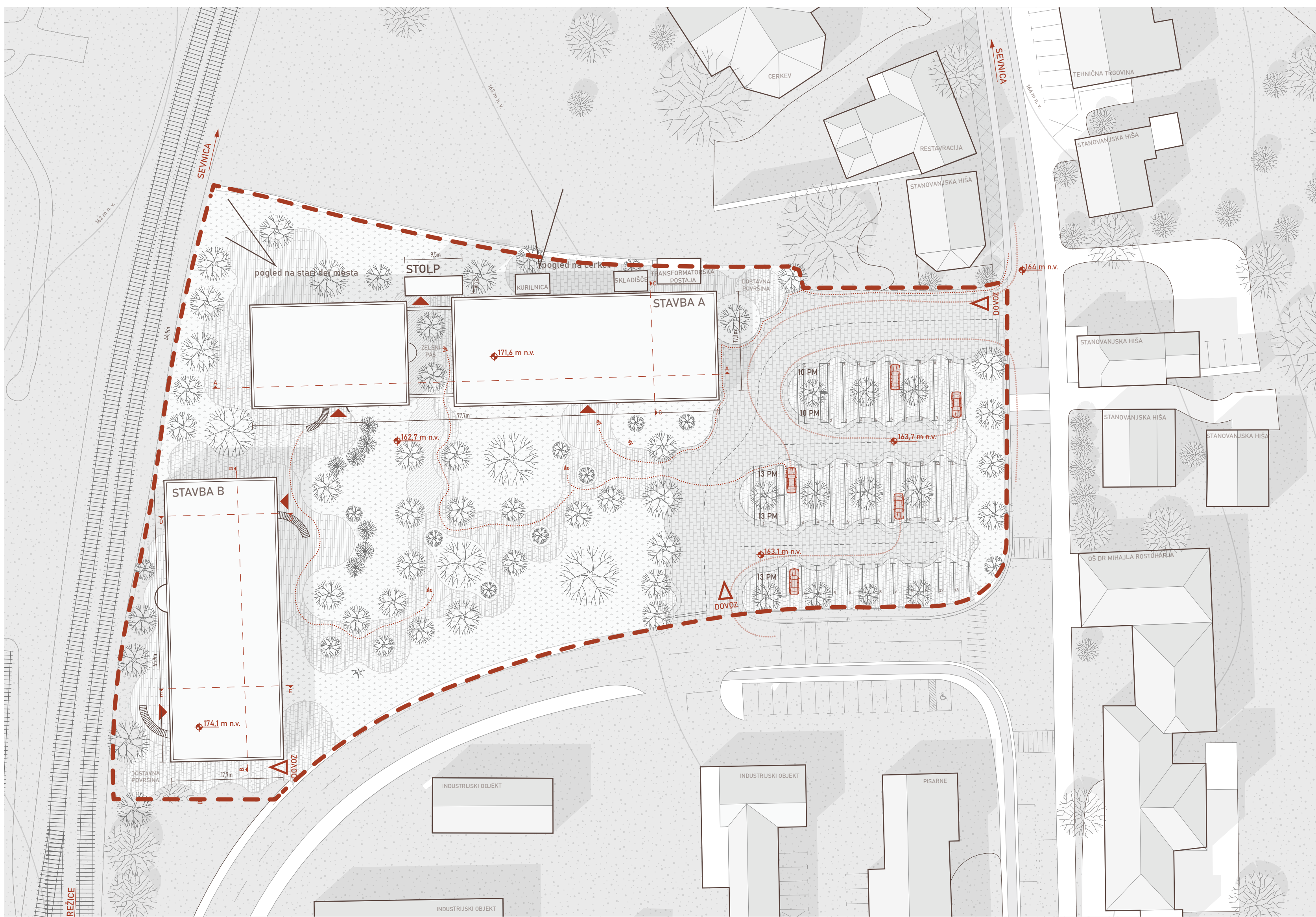

KRŠKO

Cilj je oblikovati prostor, ki spodbuja dobro počutje in občutek pripadnosti skupnosti. Pri zasnovi prostora so uporabljeni principi oblikovanja za osebe z avtizmom, ki poudarjajo jasnost orientacije, zmanjševanje senzorne preobremenjenosti ter uporabo mehkih, zaobljenih oblik, kar ustvarja občutek varnosti, umirjenosti in prijetne prostorske izkušnje.

Kot izhodiščni motiv oblikovanja je izbran tekstil, ki se neposredno navezuje na zgodovino stavbe kot nekdanje tekstilne tovarne. Navdih iz tkanine se izraža v mehkih, zavrtih stenah, ki posnemajo gibanje vlaken ter ustvarjajo tekoče prehode med prostori. Na ta način zasnovan prostor nadgrajuje lokalni kontekst, vpletuje manjkajoče vsebine in postaja središče druženja ter aktivnosti za različne generacije tudi v poznih večernih urah.

Pričakovani rezultat je arhitektura, ki združuje funkcionalno občutljivost za posebne potrebe z zgodovinsko identiteto objekta. Celostna prenova območja stavbe Labod Libna bo ustvarila odprt in vključujoč prostor, ki ohranja spomin na tekstilno preteklost objekta in ga nadgrajuje s sodobnimi vsebinami. Objekt bo arhitekturno prepoznaven po zvutih, mehkih stenah, ki črpajo navdih iz tekstilnih vlaken in ustvarjajo prostorsko izkušnjo, ki je prijazna, umirjena in jasno strukturirana, kar posebej upošteva potrebe oseb z avtizmom. Takšna zasnova bo spodbudila družabno življenje, povezala različne generacije in ustvarila novo središče kulturnega dogajanja.

OZNAKE ZA BOLJŠO DOSTOPNOST

VIRTUALIZACIJA ZUNANJOST objekta A - pogled iz strani na fasado

